

**NÁŠ
MEČÍKÁŘ**

27/1976

**VYDÁVÁ ODBOR
MEČÍKÁŘŮ
PŘI OV ČSOZS
V NOVÉM JIČÍNĚ**

N Á Š M E Č Í K Á Ř

březen 1976

- Obsah :
1. Zpráva ze schůze výboru
 2. Základy křížení rostlin / pokračování /
 3. Chemické ošetření hlíz před výsadbou :
 - a/ zdraví, největší poklad
 - b/ moření hlíz Agronalem H
 - c/ chemická ochrana hlíz
 4. Z práce klubu milovníků květin v Otrokovicích
 5. Z činnosti MO zahrádkářů ve Studénce I
 6. Seznam nových členů
 7. Inzerce
 8. Co chystáme v příštích číslech

Pro vlastní potřebu svých členů vydává zájmový odbor mečíkářů při OV ČOZS Nový Jičín.

Vydáno v souladu se směrnicemi Ústředního výboru ČOZS v Praze pro vydávání tiskovin Českým ovocnářským a zahrádkářským svazem a jeho organizačními složkami ze dne 26. února 1972.

Z p r á v a

ze schůze širšího výboru mečíkářského odboru, konané dne
21. února 1976 v Hulíně

Schůze řešila za řízení předsedy př. Jana Pítra řadu problémů. Nejzávažnějším řešeným problémem bylo rozdělit tíhu práce a povinností z několika málo členů výboru na více lidí a tím umožnit zkvalitnění práce výboru. Schůze tak učinila s vědomím, že jde o provizorium, které bude nahrazeno rozhodnutím členské schůze, které bude s největší pravděpodobností svolána v létě u příležitosti výstavy. Složení výboru :

Předseda : Jan P í t r
Místopředseda: M. S l í v a
Pokladník : V. M u ž í k
Jednatel : M. N o v á k
Revisoři : V. B a j a r
M. B e n d a
L. Z a t l o u k a l o v á

Redakční
rada : Dr. L. R ý z n a r, předseda
K. Č e r m á k
J. H e r o u d e k
Ing. D. P o l á č e k
Ing. M. Š i m e k

Šlechtitelská
komise : A. H a j d u č e k
J. J i n d ř í š e k
P. M i m r á n e k
Dr. L. R ý z n a r
M. S l í v a

Schůze dále rozhodla, že odbor uspořádá výstavu ve dnech 14. a 15. srpna 1976, spojenou se členskou schůzí. Místo výstavy nebylo s konečnou platností stanoveno, budou sondovány různé možnosti.

Účastníci schůze dále konstatovali, že členové odboru vyšlechtili již řadu kvalitních novošlechtěnců, a proto ustavili šlechtitelskou komisi, která má za úkol sestavit podmínky pro přijetí novošlechtěnců našich členů do "Seznamu registrovaných novošlechtěnců členů odboru", návrh bude předložen k posouzení a schválení členské schůzi. Šlechtitelská komise však již nyní upozorňuje členy, kteří budou mít zájem přihlásit své výpěstky k testovacímu řízení, aby již při výsadbě na to pamatovali a zajistili si pro příští sezónu dostatek hlíz / předpokládané množství potřebné k testování - 10 hlíz/.

Redakční rada prosí členy, aby všechny příspěvky, odb. dotazy a všechny materiály pro časopis posílali na adresu: Josef Heroudek, Trávníky 1180, 765 02 Otrokovice.

Zapsal: Dr.L.Rýznar

--- --

Blahopřejeme novému výboru slovenské sesterské organizace Gladiol Klub ke zvolení a přeje mu hodně úspěchů v práci; upřímně se těšíme na plodnou a přátelskou spolupráci mezi našimi organizacemi.

Výbor odboru
a redakce NM

x x x x x

Úvodem této části seriálu bych rád předeslal několik slov: Při psaní článku tohoto typu je obtížné vyhnout se uvedení některých teoretických údajů. Pisatel stojí před problémem vyhovět jak čtenářům, kteří mají o věc hlubší zájem a zároveň čtenářům, zaměřeným spíše na praktické aspekty popisovaného tématu. Proto se při psaní tohoto článku snažím nezabíhat

do zbytečných podrobností a zároveň ale nevynechat nic podstatného. Proto nemohly být ze seriálu vypuštěny ani otázky, zpracované v dnešním pokračování, i když jsou značně teoretické; další pokračování budou směřovat stále více k praktickým otázkám a myslím si, že po přečtení celého seriálu a po otištění obrázkové přílohy v závěrečné části budou čtenářům nakonec srozumitelné i ty věci, které mu při čtení jednotlivých částí unikly.

Základy a křížení rostlin

RNDr. Leonard Rýznar

V této části se zaměříme na pochopení chemického záznamu genetické informace v buňce. Než však přistoupíme k objasnění p ř e p í s u genetické informace na vlastnosti buňky / a druhotně na př. na celé rostliny/, musíme trochu odbočit. Je třeba si totiž připomenout, že veškeré děje v buňce jsou řízeny, vedeny a směřovány enzymaticky. Základní funkční součástí enzymů jsou bílkoviny. Buňka obsahuje stovky, tisíce různých enzymů, které se liší ve své funkci. Odlišnost jednotlivých enzymů je dána právě odlišností jejich bílkovinné složky. Všechny enzymy pak dohromady zajistí komplex reakcí, pochodů nutných pro život a existenci buňky. Docházíme tedy k závěru, že bílkoviny jsou nezbytnou složkou buňky, a čtenář již bezpochyby tuší, že vznik bílkoviny jakožto "dirigenta" životních pochodů buňky bude konečnou fází řetězce dějů, při kterých dochází k realizaci genetické informace buňky. Připomeňme ještě, že bílkoviny jsou složeny z t.zv. aminokyselin / dále budeme značit AMK/, kterých je v živých organismech zhruba 20 různých typů, a že vlastnosti bílkoviny, jakožto součástí enzymu, jsou dány jednak množstvím jednotlivých typů aminokyselin v molekule bílkoviny, jednak jejich pořadím.

Vraťme se nyní k molekule DNA, "knihovně" genetických informací buňky.

Obě vlákna dvoušroubovice DNA jsou mezi sebou vázána t.zv. vodíkovými můstky mezi basemi sousedních vláken. Platí zde princip komplementarity: Proti thyminu /T/ jednoho vlákna stojí vždy adenin /A/ na sousedním vlákně, podobně cytosin /C/ váže vždy jen s guaninem /G/. Na příklad :

1. vlákno DNAA G G A C T T G C A A T	
	/ / / / / / / / / / / /	atd.
2. vlákno DNAT C C T G A A C G T T A	

Princip komplementarity zaručuje, že při dělení buněk / na př. při růstu rostliny/ bude mít každá nově vzniklá buňka tutéž genetickou informaci, jako buňka výchozí : obě vlákna DNA matečné buňky se totiž ještě před rozdělením buňky rozvinou, a ke každému z nich se dosyntetizuje druhé vlákno právě na základě principu komplementarity. / T. zv. mitosa, viz schématické znázornění na obr. 1^x/ . Vzniknou tak dvě vzájemně stejné molekuly DNA, zcela shodné s molekulou výchozí. Každá z obou buněk vzniklých dělením má pak po jedné molekule DNA každého typu, a jelikož jsou molekuly DNA v obou buňkách přesně stejné, mají i obě buňky stejnou genetickou informaci / o výjimkách bude pojednáno dále/.

Princip komplementarity se uplatňuje nejen při dělení buněk, ale i při čtení a realizaci genetické informace v rámci jedné buňky. Na jednom z vláken dvoušroubovice DNA vznikne nejprve molekula t.zv. informační ribonukleové kyseliny/ i-RNA/. RNA se liší od DNA tím, že 1. cukernou složkou je zde ribosa/ zatímco u DNA deoxyribosa/, 2. molekula RNA je jednovláknová a 3. namísto thyminu je v RNA jiná base a sice uracil /U/. Molekulu DNA je možno si představit jako archivní negativ, sloužící k úschově genetické informace v buňce, molekulu i-RNA, pak můžeme považovat za fotografickou kopii, pořizenou z tohoto negativu. Tato "fotografie", tedy molekula i-RNA, pak odcestuje z jádra buňky k t.zv. ribosomům, kde dochází k vlastní

x/obrázky budou přiloženy k poslední kapitole

syntéze bílkovin /ribosomy jsou maličké částičky uvnitř buňky/. Nyní budeme sledovat, jak je informace, nesená molekulou i-RNA, na ribosomech zpracována, jinými slovy, jak je informace vyjádřena v i-RNA posloupností a množstvím jednotlivých basí "přeložena" na posloupnost a množství AMK ve vznikající molekule bílkoviny.

Informace je i na i-RNA zapsána čtyřpísmennou abecedou, a sice basemi U, A, C a G / viz výše/. Představme si kousek molekuly i-RNA, na př. přepsané z 1. vlákna DNA, jak je znázorněno výše :

..... / U C C U G A A C G U U A
/
S

Molekule nukleové kyseliny má místo, od kterého je "čtena" / zde označeno "S"/. Bylo ukázáno, že "slova" genetické informace jsou tvořena vždy třemi basemi, "písmeny" / těmto trojicím basí se říká triplety/, přičemž písmena sousedních "slov", tedy tripletů, se nepřekrývají. Podle výše uvedeného schématu by pak vznikla slova

U C C / U G A / A C G / U U A

Aby byla situace ještě o trochu složitější, vymyslela si příroda ještě další typ ribonukleové kyseliny, t.zv. přenosovou RNA / transfer-RNA, značena obvykle t-RNA/. Zvláštností tohoto typu RNA je, že se může vázat a tvořit komplex s AMK, přítomnými v prostředí, přičemž daná t-RNA se může vázat vždy jen s určitým daným typem aminokyseliny. Řekli jsme, že hlavních AMK je zhruba 20, je tedy zřejmé, že musí existovat také nejméně 20 typů t-RNA. Představme si nyní, že máme v místě, kde buňka vyrábí bílkoviny, i-RNA /genetickou informaci, přepsanou na principu komplementarity z DNA/, a dále směs 20 různých komplexů t-RNA- AMK. Dodejme ještě, že každý typ t-RNA má speciální místo, složené ze tří basí /tedy písmen/, kterými je schopen se vázat opět na základě

principu komplementarity - na dychtivě již čekající molekulu i-RNA. A poněvadž princip komplementarity dovoluje, aby se k danému "slovu" informační RNA navázala vždy jen určitá daná a ne jiná t-RNA nesoucí sobě vlastní AMK / zopakujme, že daný typ t-RNA může vázat jen určitý typ AMK/, je tímto mechanismem zajištěn jednoznačně vznik určitého, daného typu bílkoviny; tak jak se molekula i-RNA postupně pokrývá molekulami t-RNA vázanými s aminokyselinami, dochází k vytváření t.zv. peptidických vazeb mezi sousedními aminokyselinami a vzniká molekula bílkoviny.

Mechanismus vzniku bílkoviny na základě genetické informace, zapsané v DNA buňky, je pochopitelně ve skutečnosti značně složitější. Uvedl jsem zde jen schéma tohoto mechanismu, ježto podrobné sledování všech stupňů přepisu genetické informace by se vymykalo záměru tohoto článku.

Pokračování

CHEMICKÉ OŠETŘENÍ HLÍZ PŘED VÝSADBOU

Bliží se doba sázení hlíz a s tím i starosti, jak hlízy před sázením mořit.

Otázka moření hlíz je stále aktuální. Přispívá k tomu i to, že u většiny chorob se časem vyvine resistance čili odolnost vůči používaným chemickým přípravkům. Tato skutečnost nutí chemiky hledat nové účinné preparáty pro ochranu rostlin. Tyto přípravky se postupně objevují na trhu a pěstitel je stále častěji stavěn před problémem, jak, kdy a který z přípravků použít.

Nelze pochopitelně podat žádný univerzální recept na moření hlíz. Víceletý pěstitel již jistě vyzkoušel řadu různých přípravků a shromáždil mnoho zkušeností. Redakce N.M. se proto rozhodla uveřejnit v tomto čísle několik příspěvků našich členů, popisujících jejich zkušenosti s chemickou ochranou hlíz v době sázení. Úvodní příspěvek př. Čermáka je širší, obsahuje pokyny pro chemickou ochranu během celé vegetace, příspěvek př. P. Mimránka a př. L. Rýznara se týká chemického ošetření hlíz před jejich výsadbou.

Redakce

Z D R A V Í, N E J V Ě T Š Í P O K L A D

/ Karel Čermák /

S přibývajícimi desítkami, ba i stovkami nových odrůd mečíků přibývá i starostí s udržováním jejich dobrého zdravotního stavu. To proto, že právě ty nejnovější a mezi nimi zase ty nejkrásnější jsou podle odvěkých zákonů schválnosti i nejchoulostivější. A právě u těch nám záleží nejvíce na tom, aby se nám vydařily a měly ke konci vegetačního období nejen dobře narostlou hlízu, ale i potomstvo, brut čiže korálky.

Příroda, která je pokud se týče možnosti vzniku nových odrůd - k nám mečíkářům velice štědrá, se začasťte projevuje jako partner velice krutý. Většinu námi pěstovaných, tak říkajíc přešlechtěných odrůd, by ve svém lůně sama od sebe netrpěla. Takovéto odrůdy mohou dále existovat jedině tehdy, když je jim věnována lidská péče, a tak nám nezbyvá, než abychom předchozímu úsilí šlechtitelů odvedli odpovídající "daň pěstitelskou".

Příčiňování se o zdárné výsledky začíná preventivními opatřeními již před výsadbou. Záhonek pro mečíky by měl být "ve staré síle", tedy nikoli čerstvě hnojený; ani mrvou, ba ani ne dobře rozloženým kompostem. Dost na tom, že na většině zahrádek jsou záhony léta letoucí prohnojovány a tedy i dostatečně osídleny úctyhodným souborem zárodků, nepřátelsky nakloněných našemu záměru. Není tedy na škodu dávat okolo hlíz, dospodu i navrch, trochu nezávadného písku, pokud možno prostého humusu.

Hlízy, v některých případech i brut, před výsadbou oloupeme a moříme buď suchým nebo mokřým mořidlem. Ze suchých mořidel je na hlízy doporučován přípravek ORTHOCID-50, účinná látka 50% captan. Z mořidel mokřých se na oloupané hlízy i oloupaný brut hodí roztok 0,2 % Fundazolu/ Benlatu/; hlízy

máčíme před výsadbou v uvedeném roztoku 1/2 hodiny. Podobně lze použít 1,5-2,5 % suspenzi Orthocidu-50 / doba máčení 1 hodina/, nebo přípravek Tecto Floable v 0,25 % koncentraci / doba máčení 20-30 minut/. Komu se nepodaří sehnat žádný z těchto přípravků, použije k namáčení hlíz či neloupaného brutu tmavě fialový roztok hypermanganu / 1gram na 3 litry vody/. Hypermanganem mořené hlízy nesmějí zaschnout, došlo by k popálení narašeného podpučí i výhonků. V mezičase mezi mořením a uložením do záhonu je třeba dočasně takto mořené hlízy přikrýt dobře provlhčenou silnější flanelovou prachovkou a pod.

Hodně záleží i na správně voleném období výsadby. Má to být v době olistňování jabloní, kdy se průměrná venkovní teplota začne přibližovat průměrné teplotě uskladněných hlíz. Pro mečíkáře je ale neštěstím, když v prvním období po výsadbě nastane chladné počasí se sněžením či nočními mrazíky, které nedovolí rychlejší probuzení a růst kořenů a výhonků. / Ústy motoristů řečeno - jde o "špatný odpich"/. Mečík je v podstatě rostlina teplomilná a na prudké ochlazení v tomto období podle toho i reaguje tím, že pak v celém dalším vegetačním období špatně roste a "už to nedohoní". Důkaz: Později sázené hlízy, nepostižené nástupem nadměrně chladného počasí, dosahují nesrovnatelně lepších výsledků/ možné srovnání na úseku pěstování zeleniny: zastuzená výsadba sazenic okurek se k dalšímu pěstování nehodí, ekonomičtější i pro zahrádkáře je pěstování z nového bytí i opožděného výsevu/. Kdo má to štěstí, že u svých mečíků bydlí, má možnost záhon mečíků uchránit alespoň na noc ochranným krytem z polyethylenové folie. Je to arci pracná záležitost, polyethylén se nesmí v případě mrazů dotýkat eventuálně vzešlých špiček listů, které pak zamrzají: takto porušené listy jsou pak vstupní branou infekce.

Podarí-li se šťastně nasadit příznivé "tempo" růstu rostlin a ty se začnou ve své nadzemní části odívat do správně zeleného úboru, nastává nám již od konce května starost s požíráním chorob a škůdců. Ze škůdců navštěvuje

naše rostliny v teplejších dnech již třásněnka mečíková /thrips/, kterou hubíme postřiky. Lze použít na př. Anthio /0,25 %/ nebo Metathion-50 /0,25 %/. Postřik je možno kombinovat postřikem proti plísni a houbovitým chorobám. Používá se přípravku: Benlate /Fundazol/ /0,1-0,2 %/ nebo Perozin 75 B /0,3 %/ nebo Orthocid-50 /0,3-0,5 %/ nebo Dithane M-45 /0,25 %/. Při mísení postupujeme tak, že do předem připravené částečně zředěné suspense / z práškovitých substancí, t.j. Fundazolu, Perozinu, Orthocidu, Benlatu, Dithanu/ přiléváme částečně zředěnou emulsi / z látek kapalných typů Anthio, Metathion/. Nakonec je nutné přidat trochu smáčedla, rovněž předem naředěného. Jako smáčedlo naprosto nezávadné se používá Cittowet nebo Sandovit Conc., 0,8-1,6 ccm do 10 litrů postřiku.

Nejvhodnější doba pro provádění postřiku je buď po oschnutí ranní rosy nebo v podvečer po 16.-17. hodině, ale tak, aby rostliny ještě stačily oschnout. S postřikem začínáme nejpozději začátkem června a opakujeme ho v intervalech 2,3 týdnů, za deštivého počasí častěji. Technika provádění postřiku má být co nejdokonalejší, aby rostliny byly zasaženy preparátem na celé ploše. Použití smáčedla napomáhá slévání jemných kapek vzápětí po provedeném postřiku, takže po správném ošetření je tělo každé rostliny zaopatřeno souvislým mikropovlakem účinné látky.

U vzácných rostlin z dovozu se osvědčuje zalévání suspenzí Orthocidu nebo Benlatu /Fundazolu/. Použitá koncentrace je stejná jako koncentrace postřiků nebo o 0,1 % silnější, neškodí to, ani zelení listové. Smyslem tohoto opatření je dosáhnout ochrany podzemní části rostlin kromě toho jsou látky částečně přijímány i kořenovým systémem. S postřiky a zálivkami je možné končit až v týdnu před sklizní. Jestliže jsme prováděli systematicky ochranu proti ssavému hmyzu /třásněnkám/ během června, července a srpna, nebývá tato již v září nutná.

V ten čas se spíše zamýšlíme nad včasným započatím sklizně hlíz raných odrůd. Hlízy by měly být dozrálé jen natolik, aby při vyjmutí ze země z nich brut sám neopadával, a když, tak

jen minimálně. Prodlužování pobytu hlíz v půdě nejen, že není užitečné, ale může způsobit i vážné škody. Někdy stačí 1-2 dny, aby nenadále nastalo deštivé počasí, které nás přinutí oddálit sklizení a to úplně stačí, aby u choulostivějších odrůd nastalo onemocnění v rozsahu, který nám nedovolí jejich další pěstování.

Hned po dobytí odstraňujeme nať. Buď odstřihnutím těsně u hlízy, nebo vylomením. Při používání rezných nástrojů ošetřujeme tyto 0,2 % Formalinem, zamezíme tím přenášení virosy. Prostorem řezu či lomu pak hlíza lépe vysychá. Kdo ponechává části natě u sklizení mečíků i v době sušení hlíz, dělá chybu, protože nechává prostor rostliny, který má co nejrychleji vyschnout, uzavřen / brání tím jeho včasnému vyschnutí/. Sušení se provádí co nejrychleji ve větrané místnosti při teplotách do 30°C. Během 1 týdne by mělo sušení skončit, během dalších 3-5 týdnů ošetří se pučnice a odstraní vrchní suknice hlíz, čímž se v podstatě míře zabrání přenosu zárodků z půdy na další pokolení rostlin.

Skládování hlíz se provádí v dobře větrané bezmrazé místnosti. O teplotách skládování se názory různí, ale zdá se, že teploty 4-8°C budou v našich podmínkách nejvýhodnější. Mohu ale potvrdit, že teploty 12-14°C v naše sklepe nepůsobí vážnější újmu až na to, že hlízy jsou k jaru trochu narašené.

Závěrem k povídání o zdraví našich milých svěřenců ještě toto:

1. Vzdor max. úsilí šlechtitelů nedoznávají choroby mečíků změny k lepšímu, spíše naopak. Díky moderní chemii jde však mílovými kroky kupředu vývoj přípravků pro ochranu rostlin. Z roku na rok nepřibývá jen odrůd mečíků, ale i nových účinných chemických preparátů /o novinkách mečíků se v N.M. píše dost, o moderních přípravcích na ochranu rostlin pohříchu méně/. Je třeba, abychom o nových přípravcích věděli včas co nejvíce, abychom si včas alespoň některý z nich zajistili. Není dobré používat tentýž, byť i účinný přípravek,

více let po sobě. Odborná literatura signalizuje případy, kdy po víceletém používání přípravku Benlate se ukazuje, že jeho účinnost na choroby klesá. Obecněji řečeno : je to tím, že choroboplodné zárodky jsou v průběhu let adaptabilní. Jsou známé i případy, že si plísně po několika letech zvykly konzumovat přípravek, jímž byly zpočátku hubeny.

2. Nejvíce pro zdraví mečíků znamená panenská půda, ve které před tím ještě nedorostly. Nejen proto, že tato půda nemůže být tak snadno obohacena choroboplodnými zárodky, ale také proto, že neobsahuje po mečících onen pozůstatek existence, kterému se v případě pěstování zvířat říká *extremanty* čili výměšky; ony totiž rostliny kořenem nejen přijímají z půdy živiny, ale i když velmi málo, vylučují některé látky, jejichž součet v průběhu let nepříznivě působí na koexistenci s nově příchozími osídlenci.
3. Článek v krátkosti nemůže vystihnout všechny nuance v jiných pěstitelských oblastech, než těch, které jsou z praxe známy autorovi. Bude jistě užitečné, když se najdou pokračovatelé a i oni sdělí své zkušenosti na dané téma.

Moření hlíz Agronalem H

/ P. Mimránek/

Pokusil jsem se chránit hlízy před botritidou a jinými chorobami při výsadbě tak, že jsem hlízy před sázením namočil do řídké kaše, připravené přidáním 1,5 kg sádry do 10 litrů 0,5 % roztoku Agronala H.

V době vegetace jsem některé z hlíz postupně vyrýval, staré hlízy byly Agronalem zřetelně obaleny ještě v době květenství. Při sklizni byl u takto ošetřených hlíz konstatován velmi dobrý zdravotní stav.

Domnívám se, že obal mořidla na hlíze brání přechodu infekce ze staré hlízy na novou, která pak zůstává zdravá. Myslím, že by stálo za pokus aplikovat podobným způsobem i jiné přípravky, které vykazují dlouhodobější účinnost.

CHEMICKÁ OCHRANA HLÍZ

/Dr. Leonard Rýznar /

Mimovegetační chemická péče o hlízu začíná vlastně již při sklizni. Čerstvě sklizené hlízy operu pod tekoucí vodou a namočíme na 15 minut do 0,2 % roztoku Fundazolu / je vhodné přidat 0,2-0,3 % arafosfotyonu nebo metationu, pokud ovšem můžeme hlízy sušit mimo byt/. Slupka hlíz nesmí po vyrytí zaschnout až do aplikace Fundazolu, jinak je účinnost tohoto přípravku silně snížena.

Během skladování vyžadují někdy hlízy chemickou ochranu proti třásněnkám, tato otázka však nyní není aktuální a přijde jistě na přetřes v některém z dalších čísel.

Před sázením hlízy oloupu a mořím je buď suchou nebo mokrou cestou. V prvním případě postupuji tak, že do papírového sáčku vložím několik hlíz a na ně nasypu trochu směsi, připravené smíšením Benlatu a Dynocidu v poměru 1:1 / Podle údajů o výsledcích uveřejněných v bulletinu NAGC v posledních letech, je použití práškového Benlatu daleko účinnější, než použití jeho roztoku. Sáček uzavřu a opatrně jím převracím, čímž se na hlízách vytváří tenká vrstva mořidla. Tímto způsobem si lze namořit hlízy i 14 dní dopředu před vlastním sázením, aniž by došlo k jejich poškození mořidlem. Uvedeným suchým způsobem nemořím loupáný brut, neloupáný však ano. Mořím-li mokrou cestou, postupuji takto: nejprve si připravím roztok mořidla, 3 ml arafosfotyonu a 8 ml metationu rozmíchám nejprve se stejným dílem vody, pak přidám další asi tři dcl. vody a opět dobře rozmíchám. Poté přidám 125 ml 40 % formalinu, 5 gramů přípravku Dithane M-45 nebo 7 gramů perozinu rozmíchám na kašičku ve zvláštní nádobě a po dalším rozředění vleju do předcházejícího roztoku. Přidám několik kapek Citowettu nebo Agralu / v krajním případě Jaru na nádobí/ a doplním vodou na 1 litr.

V tomto roztoku mořím neloupaný brut či oloupané hlízy 1 hodinu, oloupaný brut 1/4 hodiny. Hned po moření ještě za mokra hlízy sázím. Po zahrnutí hlínou je třeba záhon vydatně zalít. /Roztok lze použít opakovaně, není vhodné jej však skladovat déle jak 24 hodin/.

Při sázení je vhodné nasypat pod hlízu i nad ni asi 2 cm vrstvu setého jemného písku, nejlépe říčního a přidavkem 3 vrchovatých lžíc dynocidu a 1-2 lžíc Dithanu či Perozinu na kbelík písku. Nesmí se použít gamacid či gamadyn, ježto brzdí růst kořenů. Tento postup je výhodný i při sázení brutu.

Oba způsoby mají své výhody. U prvního je to menší pracnost a možnost namořit si sadbu předem a urychlit tím vlastní sázení. Druhý způsob je zřejmě účinnější proti bakteriosám.

Rád bych však zdůraznil, že moření hlíz má smysl jen tehdy, jestliže sázíme do půdy nezamořené choroboplodnými zárodky. V opačném případě je moření jako ochrana proti chorobám rostliny bezpředmětné.

Tento závěr jsem si nechtě ověřil v minulém roce, kdy jsem použil k zasypání části hlíz a brutů, sázených do brázd, nedesinfikovaného kompostu. Výsledek byl katastrofální. Nemáme-li proto k dispozici "čistý" pozemek, je naprosto nutné půdu desinfikovat; o desinfekci půdy byla již na stránkách N.M. řeč, jakož i o tepelném ošetření brutu, které považují za naprosto nezbytnou součást komplexní ochrany mečíků před chorobami.

x x x x x

Redakce vyzývá všechny členy odboru k aktivní spolupráci. Vaše dotazy rádi zodpovíme buď písemně nebo na stránkách N.M. Nebojte se poslat nám své příspěvky a podělit se se svými zkušenostmi s ostatními členy. Nebojte se na stránkách N.M. diskutovat, nebudete-li s přečteným souhlasit. Čím více nám budete psát, tím kvalitnější bude náplň našeho časopisu. Všechny příspěvky posílejte na adresu: J. Heroudek, Trávníky, 1180, 765 02 Otrokovice. Těšíme se na Vaše dopisy.

Z práce klubu milovníků květin v Otrokovicích

V dnešní době, kdy každý náš zahrádkář chce mít zahradu nebo zahrádku nejen užitkovou, ale i okrasnou, začíná se shánět po krásných druzích květin. Zahrádkáři v Otrokovicích si vybrali gladioly, kosatce a tulipány. Utvořili klub, která má zatím 10 členů. Přesto, že byl klub ustaven až začátkem května, rozhodli se jeho členové uspořádat výstavu mečíků. Největším problémem bylo obstarat vhodné vázy. Nakonec bylo rozhodnuto vyrobit vázy z melioračních šestihranných trubek. Výroba 300 kusů váz/ začištění povrchů, vyrovnání hrdel a dna, vlepení dna a nátěr/ zabralo přes 200 hodin. Další vázy pro růže, astry a jiné drobné květiny nám nezištně zapůjčili zahrádkáři z Liptálu.

Výstava proběhla 9. a 10. srpna 1975. Svoz květů a aranžování celé výstavy proběhlo o jeden den dříve. Celkem se na výstavě sešlo okolo 2 000 květů. Bohatý byl hlavně sortiment gladiolů. Bylo vystaveno 365 odrůd všech velikostních skupin. Byly vystaveny i novinky z let 1974-75. Kladem výstavy bylo rovněž několik novinek našich šlechtitelů. Odrůdy, které se nejvíce líbily: Vicki Lin, Owl Soup, King David, Darkest Hour, Heritage, Isle of Capri, semenáče 69-03-01 a 72_02-01 př. Rýznara, Scarlet, Cheeks, Frost Fire, Bronze Beauty, Browntone, Murex a Fairy Rose. Velmi hezký semenáč vystavoval i patnáctiletý př. Martin Mráz z Hulína.

Naši výstavu svými výpěstky zkrášlili přátelé Pavel Mimránek z Mysločovic, RNDr. Leonard Rýznar a Martin Mráz z Hulína, Vladimír Krumpoch z Liptálu, Ing. Miloslav Šimek z Uherského Hradiště, Josef Mikulec z Ostrožské Nové Vsi a členové klubu z Otrokovic. Nejbohatším sortimentem přispěla šlechtitelská stanice Stará Ves u Přerova.

Přesto, že výstava neměla velkou propagaci a byla to vůbec první výstava květin v Otrokovicích, měla velký ohlas. Výstavu navštívilo okolo 800 platících návštěvníků a mnoho dětí. Všichni byli mile překvapeni škálou barev a celkovou úpravou sálu. O výstavě psaly v superlativech i okresní noviny "Naše Pravda".

Po dobrých zkušenostech se členové klubu v Otrokovicích rozhodli, že budou výstavy pořádat každoročně. Hlavně se chtějí zaměřit na novošlechtění našich odrůd. Všichni doufáme, že další výstava bude velkým přínosem jak pro místní zahrádkáře, tak pro propagaci gladiolů v celém okolí.

Josef Heroudek, Otrokovice

Z činnosti MO zahrádkářů
ve Studénce

Místní organizace Svazu zahrádkářů a ovocnářů ve Studénce I chtěla také přispět dle svých možností k oslavám 30. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou a mezinárodnímu roku ženy vyhlášenému OSN. Proto již do usnesení z výroční členské schůze bylo zakotveno zajistit uspořádání výstavy mečíků a karnevalu květin. Pro zajištění tohoto úkolu výbor jmenoval zodpovědně z řad klubu mečíkářů a výboru ZO členy, kteří zpracovali plán úkolů a termínů pro každou akci. Dále bylo ve výboru dohodnuto, že v souvislosti s mezinárodním rokem ženy bude navázána spolupráce s místní organizací svazu žen, která bude přizvána ke spolupráci na přípravě a organizování karnevalu květin. V průběhu přípravy se ukázalo, že několika týdenní pěkné počasí urychlilo vývoj květů mečíků natolik, že bylo nutno posunout termín výstavy ze 16.-17.srpna na 9.-10.8. S tím bylo samozřejmě spojeno mnoho komplikací jako oznámení pěstitelům, kteří přislíbili účast na výstavě svými květy, změna povolení na MěNV ve Studénce, urychlení příprav a j. Na druhé straně to však mělo určitou výhodu v tom, že mohly být rozloženy síly pro zajištění obou akcí, protože počet obětavých obyvatel je omezen.

Dnes po uskutečnění obou akcí můžeme s radostí a s uspokojením hodnotit obě akce. Výstavě mečíků velmi prospěla spolupráce se zkušenou aranžérkou př. Luňáčkovou z Ostravy-Zábřehu. Celkový ráz a organizační uspořádání květů spolu

se stále zelenými pokojovými květinami př. Tisovského ze zahradnictví JZD Odra a nádhernou skupinou japonských bonzaií, dostal vysokou estetickou úroveň a všem návštěvníkům se velice líbil. Svědčí o tom záznamy v knize dojmů. Vyvrcholením celé výstavy byla instruktáž o vázání květin v neděli dne 10. srpna odpoledne, kterou obětavě provedla př. Luňáčková.

O velkém zájmu svědčí i ta skutečnost, že celkem navštívilo výstavu asi 500 občanů.

Bylo vystaveno 204 různých druhů mečíků. Nejkrásnější květy hodnotila odborná komise, která bodovacím systémem určila toto pořadí :

- I.cena: odrůda Jester -pěstitel př.Pítr, Mořkov
- II.cena: odrůda Jack of Spades -pěstitel př.Benda, Studénka
- III.cena: odrůda Isle of Capri -pěstitel př.Pítr, Mořkov

Dále byla organizována anketa návštěvníků, kterým se nejvíce líbila :

- I.cena: odrůda Oscar - pěstitel př.Říčka, Studénka
- II.cena: odrůda Oscar - pěstitel př.Hoňková, Studénka
- III.cena: odrůda Jack of Spades -pěstitel př.Benda, Studénka

Dalším úspěchem byla skutečnost, že se výstava konala v den kdy byly obřadní síni MěNV uzavírány sňatky mladých dvojic. Téměř všechny novomanželské páry se vyfotografovaly před nádhernými kompozicemi japonských ikeban sestavených z květů mečíků, jiřin a některých dalších květin. Naše výstava získává na oblibě v širokém okolí. Důkazem toho byli návštěvníci z Nového Jičína, Frenštátu p/R, Opavy, Ostravy, Vsetína a dokonce ze Žiliny na Slovensku. Dosažené úspěchy nás zavazují věnovat příštím výstavám stále větší péči.

Po skončení výstavy a uvedení prostorů do původního stavu jsme si téměř ani nevydechli a už bylo nutno začít s přípravou další akce, a to karnevalu květin. Spolupráce

se ženami organizovanými ve Svazu žen se ukázala být velmi užitečnou. Ženy svým vrozeným citem pro krásu, svým přehledem, půvabem a organizačními schopnostmi podstatně přispěly ke zdaru našeho úsilí. Máme za to, že jsme pro návštěvníky karnevalu připravili prostředí a podmínky přiměřené názvu akce.

Díky tomu, že i počasí nám přálo, přišlo se pobavit a zatančit si asi 400 návštěvníků. Tak byla korunována úspěchem i druhá akce.

Je však třeba u této příležitosti vyzvednout obětavost téměř všech členů výboru zahrádkářů i Svazu žen, kteří spolu s některými dalšími členy se podíleli na úspěších obou podniků.

x x x x x

V Í T Á M E N O V É Č L E N Y

Tak jako v minulých letech jsme Vás informovali o nových členech chceme Vás i v tomto roce seznámit s novými členy, kteří se v průběhu roku 1975 přihlásili do našeho odboru :

1. Budinský Jan, 976 98 Lopej, Čelno 546, okr. Banská Bystrica
2. Fojtů Petr, 755 01 Vsetín-Luh III, 1806
3. Hastík Anastasius, 686 01 Uh. Hradiště, Malinovského 785,
4. Košík Julius, 971 01 Prievidza. Lučna 18/11 okr. Prievidza
5. Krušina Robert Ing., 430 01 Chomutov, Gorkého 1
6. Kukla Josef, 503 61 Lovčice 31, okr. Hradec Králové
7. Machala Jan, 756 21 Ratiboř 55, okr. Vsetín
8. Mráz Martin, 768 24 Hulín, Gottwaldova 828, okr. Kroměříž
9. Mužík Viktor, 741 01 Nový Jičín, Vrchlického 2
10. Pavlas František Ing., 736 00 Havířov IV, Pr. Suchá, Na pavlasuvce 5/572 okr. Karviná
11. Pokorný Jaroslav, 683 23 Ivanovice na Hané, Komenského 212 okr. Vyškov
12. Poruba Milan Ing., 755 01 Vsetín, Žerotínova 1321/68
13. Sedlecký Vlastislav, 383 01 Prachatice, Pionýrů 535
14. Skřiadlovský Arnošt, 747 91 Štítina 183, okr. Opava
15. Štohandl Jiří, 592 55 Bobrová 236, okr. Žďár nad Sázavou
16. Volenec František, 362 31 Karlovy Vary-Sedlec 28

Vítáme nové členy do středu milovníků gladiolů a přejeme jim, aby se mezi námi dobře cítili. Těšíme se, že se na stránkách N.M. podělí se svými zkušenostmi s ostatními členy odboru. Přejeme jim do jejich práce mnoho zdaru.

Současně prosíme členy, aby si laskavě ve svých seznamech vyškركli následující adresy:

- 1/ Grosman Josef, 738 01 Frýdek-Místek, Lubojackého 2886
- 2/ Urban Antonín, Sedlčanky, Komenského 35, 280 88 p. Čelákovice
- 3/ Wágner Josef, 741 01 Nový Jičín, Janáčkovy sady 8

V průběhu tohoto roku bude vydán nový revidovaný abecední seznam všech členů našeho odboru.

Redakce

I n z e r c e

Prodám ze svých pěstitelských přebytků menší hlízy a brut amerických odrůd mečíků. Větší množství zejména odrůd: Climax, Pink Parasol, Pink Prospector a Violet Queen. Záruka čistoty odrůd a zdravotní hlíz.

Petráček F., Libkovice 29
411 87 Krabčice
okr. Litoměřice

Vyměním, případně odprodám přebytky hlíz gladiolů a velkokvětých kosatců/ Iris barbata/. Zájemcům o nové druhy mohu zaslat úplný seznam.

Josef Kukla, Lovčice 31
PNS 503 61, u Chlumce nad
Cidlinou

- - -

Co chystáme v příštích číslech :

- pokračování článku př. Rýznara o křížení rostlin
- návrh šlechtitelské komise, jak hodnotit křížence našich členů
- kdy, čím a jak hnojit
- chemická ochrana mečíků během vegetace
- zprávy o chystané výstavě mečíků
- ozdravění virosou napadených mečíků

Redakce